

Spauda ir informacija

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 38/22
2022 m. vasario 24 d., Liuksemburgas

Sprendimas byloje C-452/20
*Agenzia delle dogane e dei monopoli ir
Ministero dell'Economia e delle Finanze*

Kova su jaunimo rūkymu: valstybės narės gali draudimą parduoti nepilnamečiams pažeidusiems ūkio subjektams skirti administracines sankcijas, kaip antai sustabdyti jų licencijos verstis veikla galiojimą 15 dienų

Žmonių sveikatos apsaugos interesas yra viršesnis už verslininko teisę prekiauti tabako gaminiais

Atlikusi patikrinimą, Italijos muitinės agentūra nustatė, kad PJ, turintis licenciją verstis baro, kuriame prekiaujama tabako gaminiais, veikla, pardavė cigarečių nepilnamečiui. Taikydama nacionalinę teisę¹, muitinės agentūra jam skyrė administracinę piniginę 1 000 EUR dydžio baudą ir papildomą administracinę sankciją, t. y. **15 dienų sustabdė jo licencijos verstis baro, kuriame prekiaujama tabako gaminiais, veikla, galiojimą.**

PJ sumokėjo jam paskirtą baudą. Tačiau jis apskundė papildomą administracinę sankciją, tvirtindamas, kad nacionalinė teisė buvo nesuderinama su Sąjungos teise, visų pirma dėl to, kad jo licencijos verstis veikla galiojimo sustabdymas buvo pernelyg griežta ir neproporcinga priemonė.

Consiglio di Stato (Valstybės Taryba, Italija), nagrinėjanti ginčą kaip galutinę instanciją, pateikė Teisingumo Teismui klausimą, siekdama išsiaiškinti, ar pagal proporcingumo principą draudžiamos nacionalinės teisės normos, kuriose, **pirmą kartą pažeidus draudimą parduoti tabako gaminius nepilnamečiams**, numatyta taikyti ne tik administracinę baudą, bet ir 15 dienų sustabdyti licencijos verstis veikla galiojimą.

Šiuo klausimu Teisingumo Teismas pažymėjo, kad pagrindų konvencija², patvirtinta Sąjungos vardu, yra sudedamoji Sąjungos teisės dalis ir kad Direktyvoje 2014/40/ES³ valstybės narėms paliekama teisė nustatyti sankcijų sistemas, kuriomis siekiama tikslo uždrausti, kad nepilnamečiai vartotų tabaką. Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas nurodė, kad nagrinėjama nacionalinės teisės nuostata iš esmės turi būti vertinama atsižvelgiant į TKPK įtvirtintus reikalavimus, susijusius su tabako gaminių pardavimu nepilnamečiams. Iš šios konvencijos 16 straipsnio matyti, kad kiekviena jos Šalis patvirtina ir įgyvendina **veiksmingas priemones, kad uždraustų parduoti tabako gaminius nepilnamečiams, dar nesulaukusiems vidaus teisėje ar nacionaliniuose įstatymuose nustatyto amžiaus arba aštuoniolikos metų, tarp jų ir apimančias sankcijas pardavėjams bei platintojams.**

¹ 1934 m. gruodžio 24 d. *regio decreto n. 2316 Testo unico delle leggi sulla protezione ed assistenza della maternità ed infanzia* (Karaliaus dekretas Nr. 2316 dėl vieningo motinystės ir vaikų apsaugos ir paramos įstatymų teksto patvirtinimo) 25 straipsnio antroje pastraipoje, pakeistoje 2016 m. sausio 12 d. *decreto legislativo n. 6 Recepimento della direttiva 2014/40/UE* (Įstatyminis dekretas Nr. 6 dėl 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/40/ES perkėlimo) 24 straipsnio 3 dalimi, nustatyta: „Asmeniui, kuris jaunesniems kaip aštuoniolikos metų amžiaus nepilnamečiams parduoda arba tiekia tabako gaminių, elektroninių cigarečių ar papildomųjų talpyklų, kuriose yra nikotino, arba naujoviškų tabako gaminių, skiriama administracinė bauda nuo 500 iki 3 000 EUR ir penkiolikai dienų sustabdomas jo licencijos verstis veikla galiojimas. Jei pažeidimas padaromas pakartotinai, asmeniui skiriama administracinė bauda nuo 1 000 iki 8 000 EUR ir panaikinamas jo licencijos verstis veikla galiojimas.“

² 2003 m. gegužės 21 d. Ženevoje pasirašyta Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) tabako kontrolės pagrindų konvencija (toliau – TKPK) ir patvirtinta 2004 m. birželio 2 d. Tarybos sprendimu 2004/513/EB (OL L 213, 2014, p. 8).

³ 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/40/ES dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių tabako ir susijusių gaminių gamybą, pateikimą ir pardavimą, suderinimo ir kuria panaikinama Direktyva 2001/37/EB (OL L 127, 2014, p. 1; klaidų ištaisymai OL L 295, 2016, p. 84 ir OL L 150, 2015, p. 24).

Dėl taikytinų sankcijų Teisingumo Teismas priminė, kad valstybės narės turi teisę pasirinkti, kaip jos mano, tinkamas sankcijas, laikydamosi Sąjungos teisės ir jos bendrųjų principų, taigi – ir proporcingumo principo.

Konkrečiai kalbant, nacionalinės teisės aktų leidžiamos administracinės ar baudžiamosios priemonės neturi viršyti to, kas tinkama ir būtina šių teisės aktų teisėtiems tikslams pasiekti.

Be to, Teisingumo Teismas patikslino, kad sankcijų griežtumas turi atitikti pažeidimų, už kuriuos jos skiriamos, sunkumą, ir visų pirma užtikrinti realų atgrasomąjį poveikį, nepažeidžiant bendrojo proporcingumo principo.

Šiomis sąlygomis Teisingumo Teismas nurodė, kad Italijos teisės aktų leidėjas už pirmą kartą padarytą draudimo parduoti tabako gaminius nepilnamečiams pažeidimą numatė sankcijų kumuliaciją, t. y. pirma, skiriama piniginė bausmė ir, antra, penkiolikai dienų sustabdomas pažeidėjo licencijos verstis baro, kuriame prekiaujama tabako gaminiais, veikla, galiojimas. Teisingumo Teismo manymu, **ši sankcijų sistema yra tinkama siekiant TKPK nurodyto tikslo apsaugoti žmonių sveikatą ir sumažinti, be kita ko, rūkymo plitimą tarp jaunų žmonių.**

Dėl to, ar **sankcijų griežtumas** neviršija to, kas būtina nagrinėjamų teisės aktų teisėtiems tikslams pasiekti, Teisingumo Teismas priminė, kad nustatant ir įgyvendinant visas Sąjungos politikos ir veiklos kryptis turi būti užtikrinamas aukštas žmonių sveikatos apsaugos lygis. Teisingumo Teismas taip pat priminė, kad **sveikatos apsaugos tikslas yra svarbesnis nei ekonominiai interesai**, nes šio tikslo svarba gali pateisinti neigiamas ekonomines pasekmes, net ir dideles. Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas pripažino, kad laikinas licencijos verstis baro, kuriame prekiaujama tabako gaminiais, veikla galiojimo sustabdymas pirmą kartą pažeidus draudimą parduoti tabako gaminius nepilnamečiams negali būti laikomas neproporcingu ūkio subjektų turimos teisės vykdyti jų ūkinę veiklą įgyvendinimo pažeidimu. Teisingumo Teismo manymu, sankcijos griežtumo ir atitinkamo pažeidimo sunkumo atitiktį, regis, užtikrina du elementai. Pirmia, baudos, skiriamos taikant ir baro, kuriame prekiaujama tabako gaminiais, veiklos licencijos galiojimo sustabdymą, skiriasi, atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą. Antra, licencijos galiojimo panaikinimas numatytas tik pakartotinio pažeidimo atveju.

Tokiomis sąlygomis Teisingumo Teismas nusprendė, kad **neatrodo, jog ši sankcijų sistema viršija tai, kas būtina siekiant įgyvendinti tikslą apsaugoti žmonių sveikatą ir sumažinti, be kita ko, rūkymo plitimą tarp jaunų žmonių.**

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106